

3R D'ESO · TFC · UNITAT 6

Una economia sostenible a les Illes

Economia circular, energia a les illes, treball just, ODS i una campanya sostenible

6

PER COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

Distingir l'economia lineal de la circular i aplicar reduir, reutilitzar, reparar i reciclar.

Calcular quant d'energia i de diners estalvia una llar amb mesures senzilles.

Explicar què és la transició energètica i quins reptes té a les Illes Balears.

Relacionar consum, treball just i bretxa salarial, i saber on defensar els teus drets.

Relacionar accions concretes amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i preparar la proposta final de la campanya.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida

És maig a **3r B** de l'Institut Ribera Nord de Valldelana. La campanya «Compra amb cap» arriba al final de curs i toca presentar-la. La classe la presentarà al saló d'actes, amb làmines que expliquen tot el que ha après i una proposta de mercadet de segona mà per al final de curs. La Inés Varela els fa una sola demanda: que la campanya sigui coherent amb el que explica. Això vol dir mirar els cartells, el consum dels llums, l'origen de les samarretes i el pressupost del mercadet amb els mateixos ulls amb què han mirat una factura o una nòmina. Cada acció s'haurà de poder explicar amb una dada: quants kWh, quants euros o quants quilos. Tot plegat serà la peça E6, el Lliurament 2 de la campanya.

❓ **Quant temps fa que fas servir l'objecte que més t'agrada? Què en faràs quan ja no el vulguis?**

❓ **Pensa en la llum de casa teva: quines tres coses gasten més electricitat? Com ho podries saber?**

❓ **Creus que els sous de les dones i dels homes són iguals? Per què sí o per què no?**

MAPA DE LA UNIDAD

Lo que vamos a ver

- **6.1** Economia circular
- **6.2** L'energia que gastem
- **6.3** Treball just
- **6.4** ODS a les Illes
- **6.5** La nostra campanya

Economia lineal o circular

Lineal

- Extreu, fabrica, ven, usa i llença.
- El recurs acaba convertit en residu.

VS

Circular

- Els productes es dissenyen per durar.
- Es reparen, es reutilitzen i, al final, es reciclen.

CLAVE

L'economia circular també es decideix **a casa, a l'escola i a la botiga del barri**.

Els quatre verbs en ordre

➖

Reduir

Comprar o gastar menys del que no necessites.

🔁

Reutilitzar

Donar una altra vida a l'objecte.

🔧

Reparar

Arreglar el que s'espatlla.

♻️

Reciclar

Transformar el residu en matèria primera.

CLAVE

L'ordre importa: **el residu que no es genera és el que no cal reciclar**.

Un mes d'electricitat d'una llar

Consum per usos, en kWh al mes.

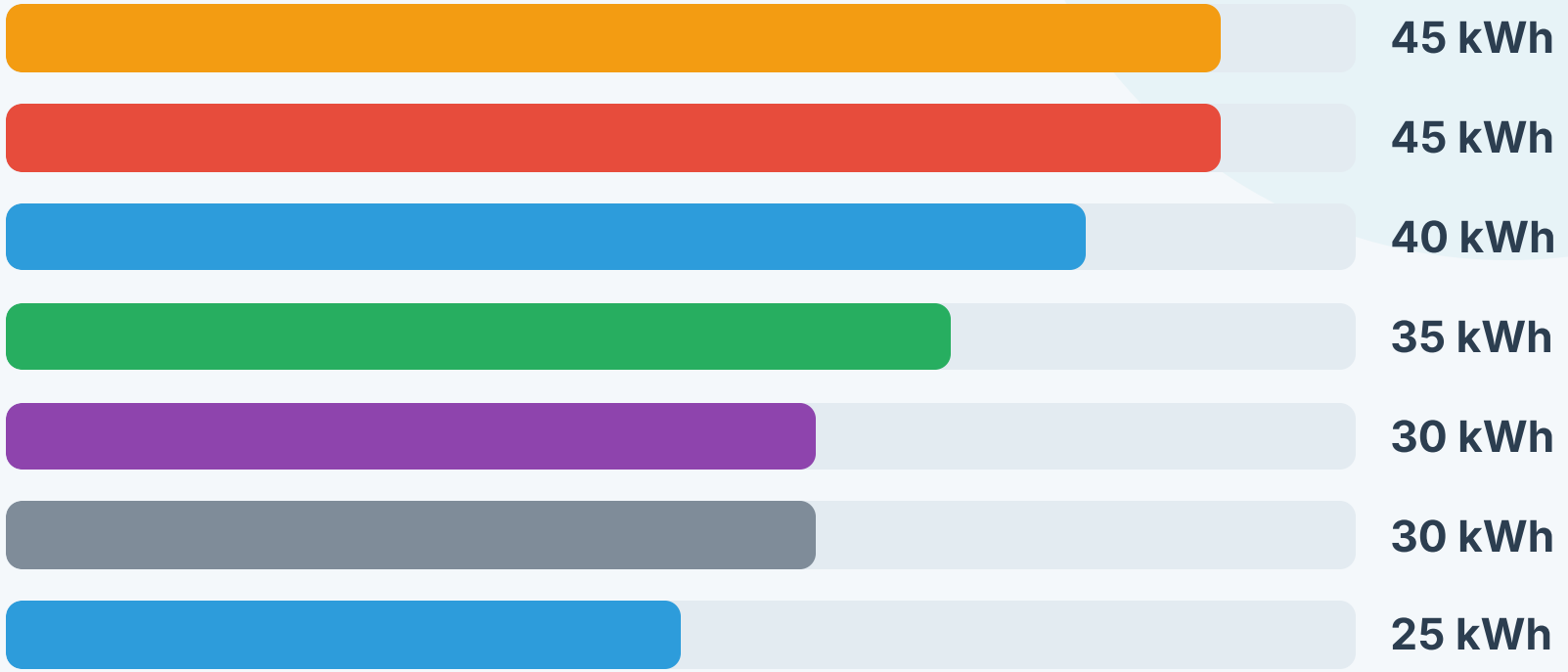

Font: cas fictici del guió (apartat 6.2).

CLAVE

Tres mesures estalvien **42 kWh** al mes: 6,72 € i 80,64 € a l'any.

6.2 · DADA · RED ELÉCTRICA, 2025

Renovables a les Illes

Percentatge de l'electricitat generada o de la demanda.

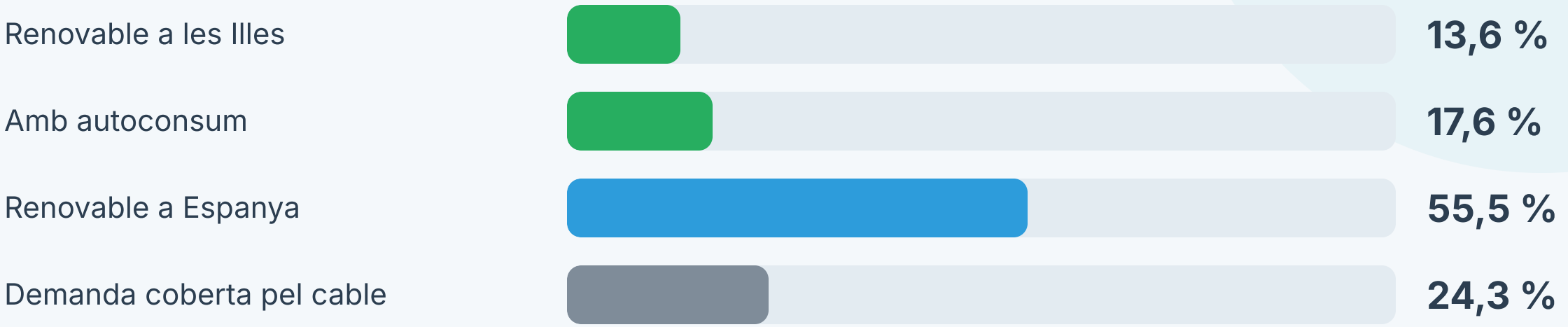

Font: Red Eléctrica de España, 2026 (consulta: 11/2026).

CLAVE

L'objectiu legal és el **35 % de l'energia final el 2030**: no es pot restar del 13,6 %, perquè mesuren coses diferents.

6.3 · DADA · INE, 2024

La bretxa salarial

Salari anual mitjà a les Illes Balears, en euros.

Font: INE, Encuesta Anual de Estructura Salarial (consulta: 11/2026).

CLAVE

Diferència: **2.286,84 €** (el 7,6 %). Les dones cobren el 92,4 % del que cobren els homes.

Accions i ODS

☀️

Plaques solars a l'institut

ODS 7 (o el 13, si expliques les emissions).

🍞

Banc d'aliments

ODS 2 (o l'1).

⚖️

Campanya contra la bretxa

ODS 5 (o el 10 i el 8).

🌊

Netejar una cala

ODS 14.

CLAVE

Una acció pot sumar a **diversos ODS** alhora.

El mercadet i els ODS

CONCEPTE	CÀLCUL	RESULTAT
Ingressos	40 × 3,50 €	140,00 €
Benefici	140,00 − 18,00	122,00 €
Per a l'entitat social	122,00 / 2	61,00 €
Residus evitats	40 × 0,8 kg	32 kg

CLAVE

Reutilitzar és l'**ODS 12**; donar diners, l'**1 o el 2**; fer-ho en equip, el **17**.

🙋 PREGUNTA PER A LA CLASSE

Un institut té 20 aules amb 6 llums de 36 W cadascuna. Si s'apaga cada llum 1 hora al dia durant 180 dies, quants kWh s'estalvien en total?

A 38,88 kWh

B 777,60 kWh

C 124,42 kWh

✔️ Per aula: 6 × 36 W = 0,216 kW; × 1 h × 180 dies = 38,88 kWh. En 20 aules: 777,60 kWh (que són 124,42 € a 0,16 € per kWh).

REPASO

Idees clau

- **Economia circular.** Lineal i circular, reduir, reutilitzar, reparar i reciclar, cicle de vida i petjades.
- **L'energia que gastem.** Eficiència domèstica, transició energètica i reptes de les illes, costos i beneficis de les fonts.
- **Treball just.** Drets laborals i noves relacions de treball, bretxa salarial, institucions que defensen els drets.
- **ODS a les Illes.** Els 17 ODS, turisme sostenible.
- **La nostra campanya.** Problema, solució, càlculs i equip, iniciatives públiques.

PER ACABAR

Per pensar

1. Quin objecte teu podries reparar, reutilitzar o prestar abans de comprar-ne un de nou?
2. Si un producte és molt barat, quines preguntes faries sobre qui l'ha fet?
3. Quina acció sostenible faries a l'institut i quina dada la justificaria?

Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has après.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratis a **josesande.com**